



Til
Olje- og energidepartementet

Stavanger, 6. januar 2023

Høringsinnspill – tildeling av områder for havvind i Utsira Nord

Det vises til Olje- og energidepartementets (OED) høringsforslag av 6. desember 2022 om tildeling av områdene i Utsira Nord for utvikling av vindkraft til havs med høringsfrist 6. januar 2023.

Offshore Norge er positive til departementets foretrukne tildelingsmodell for Utsira Nord der arealtildeling og støttetildeling skjer i to steg. Samtidig er vi kritiske til signalene departementet gir hva gjelder hvor mange prosjekter som vil få støtte. Vi vil i det følgende redegjøre for vårt syn på de overordnede forslagene til tildelingsmodell og valg av støttemodell slik de kommer frem av høringsforslaget, samt noen merknader knyttet til enkelte forslag av de foreslåtte kvalitative kriteriene. Konkrete innspill til de spørsmål departementet stiller i sitt høringsnotat vil bli adressert av våre medlemselskap i deres respektive høringsinnspill.

1. Forslag til tildelingsmodell

Departementet ber om innspill på hvilke effekter og vesentlige forskjeller det vil være fra prosjektenes side ved de to skisserte alternative tildelingsprosessene.

Offshore Norge støtter departementets foretrukne modell der arealtildeling og støttetildeling skjer i to steg. Modellen slik den skisseres fra OEDs side synes fornuftig og vi har ingen ytterligere innspill til innretningen av denne.

Offshore Norge støtter ikke den alternative modell som skisseres der minimum seks aktører inviteres til å modne frem sine prosjekter i forkant av en konkurranse om arealtildeling. En slik modell tilfører etter vår oppfatning lite ut over å forsinke prosessene med å tildele rettigheter til areal. Modellen vil i tillegg medføre unødvendig økt ressursbruk både for aktørene og myndighetene. Offshore Norge mener det er unødvendig at mange aktører (minimum seks) inviteres til å nedlegge ytterligere tid og ressurser i prosjektplanlegging der mindre enn halvdel av de prosjektene som videre modnes vil bli realisert.

Mange land har store ambisjoner innen havvind og det er viktig å komme raskt i gang med prosjektene på norsk sokkel, særlig gjelder dette for flytende havvind. Den alternative modellen slik den foreslås vil etter vår oppfatning forsinke prosessen og legger ikke til rette for at de første havvindprosjektene er i drift innen 2030. Offshore Norge mener en slik forsinkelse vil gjøre det vanskeligere for Norge og ulike aktører å ta en tidlig posisjon for å bygge viktig erfaring innen flytende havvind som kan benyttes i konkurransen om oppdrag i utlandet.

Det er et mål at statsstøtten bør være så lav som mulig. Offshore Norge oppfatter at denne målsettingen tilstrekkelig sikres gjennom at det avholdes en konkurranse om støtten, og at departementet ved tildeling av areal gjør en kvalitativ vurdering av hvilke prosjekter og aktører som er best egnet. Prosjektets modenhet bør uten problemer kunne beskrives i den kvalitative konkurransen i departementets foretrukne modell. I kombinasjon med konkurranse om støttenivå, sikrer dette staten mot overkompensasjon og at støttenivået ikke blir høyere enn nødvendig. Offshore Norge mener for øvrig at tildeling av støtte gjennom en konkurranse bør skje i forkant av, og senest sammenfallende med, tildeling av konsesjon for å rekke oppstart innen 2030.

2. Bruk av kriteriene – skala og vektning

Departementet viser til at kvalitative kriterier for Utsira Nord skal vektet etter tabell 1, tilsvarende for prekvalifisering for Sørlige Nordsjø II. For at prosessen og vurderingen skal være så transparent som mulig er det sterkt ønskelig at vektningen av hovedkriteriene offentliggjøres sammen med utlysning. Dette er vanlig praksis i andre havvindmarkeder.

I høringsnotatet beskrives det en karakterskala fra 0 til 4, hvor karakter 1 minst må oppnås i alle kategorier for å kunne vurderes. Mange av hovedkriteriene og underkriteriene beskriver i liten grad hvordan OED vil anvende skalaen. I noen kriterier skal aktørene måles opp mot hverandre og det vil sann sett ikke være nødvendig med en beskrivelse, men i flere tilfeller er det ønskelig at departementet klargjør kravene for karakter 1-4. Eksempler som belyser karakterkrav vil etter Offshore Norges syn være fordelaktig.

3. Tidsfrister for aktørene

OED ønsker innspill fra aktørene på hvor lang tid de vil ha behov for til å kunne svare ut på hhv. prekvalifisering for Sørlige Nordsjø II og kvalitativt bud for Utsira Nord.

På generelt grunnlag er det viktig at departementet tillater tilstrekkelig med tid for aktørene for å få en så sterk konkurranse som mulig. Når det er sagt støtter Offshore Norge regjeringens uttalte mål at tildelingen for begge områder skal finne sted i løpet av 2023.

Offshore Norge foreslår på denne bakgrunn at det ved utlysningene fastsettes tilstrekkelige tidsfrister for aktørene, likevel korte nok slik at tildeling i løpet av 2023 vil finne sted.

4. Støtte til flere prosjekter nødvendig for å realisere regjeringens ambisjon

Offshore Norge er særlig bekymret for signaler departementet har kommet med knyttet til hvor mange prosjekter på Utsira Nord som vil kunne få støtte.

Regjeringen har et tydelig uttalt mål om at satsingen på havvind på norsk sokkel skal bidra til industriutvikling gjennom etablering av et hjemmemarked, og at havvindsatsingen skal gi positive lokale ringvirkninger.

Investeringer i en forsyningskjede for havvindprosjekter forutsetter skala og trygghet for at det vil være et visst aktivitetsnivå over tid. Oppbyggingen av en leverandørindustri og forsyningskjede for flytende havvind krever store investeringer og vil ta tid. Ett eller to flytende prosjekt på 500 MW er ikke nok for å utløse de nødvendige investeringer i leverandørindustrien. Aktørene som skal

investere i forsyningskjeden og ta kostnadene med å omstille seg fra tradisjonell industri til havvind må tidlig vite at mer enn ett prosjekt vil bli realisert for å kunne ta de nødvendige investeringer.

Dersom det skapes usikkerhet om mer enn ett prosjekt vil bli realisert, vil dette virke begrensende på investeringer i leverandørkjeden, og vil ikke legge til rette for den ønskede oppbyggingen av et hjemmemarked.

Offshore Norge har forstått det slik at departementet også ønsker innspill på tildelingsmodeller som ivaretar målet om kostnadsreduksjoner for flytende havvindprosjekter og gjør det mulig å gi støtte til flere prosjekter som ikke er kommersielt modne.

Offshore Norge ber derfor departementet vurdere to modeller.

Den første bygger på den foreslåtte modellen hvor en starter med en konkurranse om støtte mellom de tre prosjektene som har fått tildelt områder på Utsira Nord. Gjennom denne konkurransen får to prosjekter støtte. Etter en periode på for eksempel ett til to år gjennomføres en ny konkurranse om støtte der det prosjektet på Utsira Nord som ikke fikk tildelt støtte i forrige runde kan delta, og konkurrerer mot andre prosjekter som har blitt tildelt gjennom den annonserte tildelingsrunden av nye områder i 2025.

Den andre modellen baseres på å skape en konkurranse om støtte med et fastsatt monetært budsjett. Dette ble brukt i Storbritannias nylige "CfD Allocation Round 4".

Ved en slik støttekonkurranse fastsettes først et maksimalt budsjett for total støtte. Aktørene legger deretter inn prisbud for sine prosjekter. Basert på dette beregnes støttebehovet for hvert enkelt prosjekt. Budene blir så summert og dersom det totale støttebehovet for prosjektene er under det fastsatte budsjettet, får alle prosjektene støtte. Dersom ikke alle budene passer innenfor budsjettet, ekskluderes det/de høyeste budet/budene.

For å legge opp til mest mulig konkurranse og unngå strategisk budgivning, bør man holde det monetære budsjettet skjult på konkurransetidspunktet. Det kan eventuelt oppgis et pristak som aktørene må by under for å delta i konkurransen - dersom OED vil sette en øvre grense for støttenivået til et enkeltprosjekt.

Offshore Norge vil hevde at slike typer modeller vil legge til rette for at flere flytende havvindprosjekter realiseres. Dette vil gi en forutsigbarhet for havvindutviklere og -leverandører, samtidig som en kontinuerlig må arbeide for kostnadsreduksjoner. Det vil også bidra til at Norge kan sikre sin posisjon innenfor flytende havvind, samtidig som en får mer kraft.

5. Særskilt om enkelte kriterier

4A og 4 B- Finansiell styrke og krav til egenkapital

Finansiell styrke og krav til egenkapitalandel er viktige som minimumskrav. For å sikre aktørmangfold og bevare aktørenes frihet til å finne hensiktsmessig finansiering mener Offshore Norge at disse kriteriene ikke bør scores utover det som er nødvendig for å sikre et godt gjennomførbart prosjekt.

5A - Klimafotavtrykk

Offshore Norge er positive til at det er satt tildelingskriterier for bærekraft, og støtter i all hovedsak forslag til kriterier som er foreslått. Samtidig ser vi at et kvantifiserbart kriterium for klimafotavtrykk kan bli utfordrende å utforme på en objektiv og etterprøvable måte, da dette vil måtte bygge på flere forutsetninger om aksjoner i leverandørkjeden frem mot 2030. Offshore Norge mener derfor at et

krav til søkere om å presentere en plan som beskriver hvordan de vil jobbe med å redusere klimafotavtrykk i større grad vil gi ønsket effekt.

Videre mener vi naturmangfold bør inkluderes i tildelingskriteriene. Det er videre viktig at de endelige kriteriene på bærekraft i størst mulig grad er objektive og verifiserbare, slik at de kan etterprøves i videre prosjektforløp.

5B- Sameksistens

I forhold til kriteriet på sameksistens viser vi til at Offshore Norge arbeider sammen med Norges Fiskarlag og Fiskebåt med utforming av en dreiebok som vil kunne bli en standard til bruk i plan for arbeid med sameksistens mellom havvind og fiskeri. Offshore Norge mener det er avgjørende for god sameksistens at aktørene som skal utvikle havvindprosjekter på norsk sokkel har tett dialog med andre brukere av havet og i størst mulig grad utvikler og tilrettelegger prosjektene for best mulig utnyttelse av arealet slik at annen næringsaktivitet også kan finne sted.

Offshore Norge stiller gjerne i møte med departementet for å utdype våre synspunkter dersom ønskelig.

Med vennlig hilsen,

Sign.

Hildegunn T. Blindheim
Administrerende direktør